

VRAGEN OPBOUW STRUCTUUR SECUNDAIR ONDERWIJS

Je zal binnenkort samen met je kind een belangrijke beslissing nemen. Welke studierichting en school kiezen jullie? Kennen jullie alle mogelijkheden? Waarom is het zo belangrijk om goed na te denken over een studiekeuze? Tijdens deze bijeenkomst staan we hierbij stil.

Samen bekijken we de structuur van het secundair onderwijs aan de hand van kaartjes en vragen.

Belangrijk: *Schuingedrukt* = voor leerkracht

Leerlingen secundair onderwijs starten bij vraag 6.

* Welke twee mogelijkheden zijn er volgend schooljaar?

kleef de kaartjes van 1A en 1B op het doek

* Wanneer mag je naar 1A?

- Als je een getuigschrift van het basisonderwijs hebt.
- Als je geslaagd bent in 1B. (Geef aan ouders mee dat de overstap van 1B naar 1A niet altijd zo eenvoudig is.)

* Wanneer mag je naar 1B?

- Je bent voor eind december 12 jaar geworden. Je kan er dus ook starten als je het 6de leerjaar niet gedaan hebt of er niet voor geslaagd bent. Als je nog geen getuigschrift van het lager onderwijs hebt, behaal je dit op het einde van 1B.

❖ **Wat is het verschil tussen 1A en 1B?**

1A	1B
Bereidt voor op 2de leerjaar A	Bereidt voor op 2BVL
<p>Vast aantal uren + uren die je zelf mag kiezen (=uren die bij je studierichting passen die je later wilt volgen)</p> <p>keuzegedeelte: Latijn, moderne vorming (Nederlands, Frans, wiskunde, LO, wetenschappelijk werk, enz.), theoretisch technische vorming (technologie), praktisch technische vorming of kunst.</p> <p>Het is belangrijk om te kijken welke studierichtingen de school aanbiedt vanaf het 3de jaar. Bijvoorbeeld: Als een school alleen ASO – richtingen aanbiedt vanaf het 3de jaar, dan is 1A vooral een voorbereiding op het ASO en niet op TSO of KSO.</p>	<p>Vast aantal uren + uren zelf kiezen</p> <p>keuzegedeelte: technologische opvoeding, nijverheidstechnieken of algemene vakken</p> <p>extra uren algemene vakken: mogelijkheid om nadien over te schakelen naar 1A.</p> <p>1B wordt niet overal op dezelfde manier ingevuld. In sommige scholen is het een voorbereiding op BVL en in andere scholen op 1A. Vraag dit aan de secundaire school of het CLB.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Het werktempo ligt hoger dan in het basisonderwijs. ❖ Je leert er zelfstandig werken en je taken en lessen plannen. 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Er zitten meestal minder leerlingen. ❖ Je kan meer op je eigen tempo werken. ❖ Je wordt geholpen om je huiswerk goed te plannen.
<p>1B → 1A (is geen eenvoudige overgang)</p> <p>Na 1 A → 2de leerjaar A of 2 BVL</p>	<p>1B → 1A</p> <p>1B → beroepsvoorbereidend leerjaar (BVL)</p>

⊛ **Wat is het 2de leerjaar A en beroepsvoorbereidend leerjaar?**

Kleef de kaartjes van het 2de leerjaar A en 2 BVL op het doek.

2 BVL

2de leerjaar A

2de leerjaar A	Beroepsvoorbereidend leerjaar (2BVL)
<p>Een deel van de vakken is in elke optie hetzelfde. Het andere deel kan je zelf kiezen. Je hebt de keuze uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> ⊛ Theoretisch gerichte opties: bereiden voor op ASO en KSO. ⊛ Praktisch gerichte opties: bereiden voor op TSO. <p>Er zijn veel opties die je kan volgen. Bijvoorbeeld: ballet, handel, Latijn, moderne wetenschappen, ...</p> <p><i>Alle opties vind je op www.onderswijskiezer.be</i></p>	<p>Er zijn meer keuzes dan in 1B. Je kiest zelf een beroepenveld. Je kan twee beroepenvelden van telkens 8 uur kiezen of één beroepenveld van 16 uur. Voorbeelden van beroepenvelden zijn: decoratie-haarzorg, nijverheid, elektriciteit-kantoor verkoop, bouw-metaal, ...</p> <p><i>Alle mogelijkheden vind je terug op www.onderswijskiezer.be</i></p>
Het 2de leerjaar A bereidt voor op ASO, TSO of KSO	Het beroepsvoorbereidend leerjaar bereidt voor op BSO

⊛ **Wat kan je kiezen na het 2de leerjaar A?**

ASO, TSO of KSO.

⊛ **Wat is ASO?**

Toon de illustratie aan de ouders en vraag wat ze erop zien.

Kleef daarna de illustratie op het doek.

Kleef het kaartje met '3de ASO' en '4de ASO' op het doek en geef de ouders uitleg over het ASO:

Algemeen secundair onderwijs

- De nadruk ligt op theorie: leren uit boeken
- Je krijgt veel algemene vakken

Vraag aan de ouders welke studierichtingen ze kennen en hang nadien de poster met het overzicht van de studierichtingen op:

Wiskunde-wetenschappen, humane wetenschappen, sportwetenschappen, economie-talen ...

Mogelijke bijvraag:

Kan je een voorbeeld geven van algemene vakken?

Wiskunde, Frans, Nederlands, biologie, economie, enzovoort.

⊛ **Wat is KSO?**

Toon de illustratie aan de ouders en vraag wat ze erop zien.

Kleef daarna de illustratie op het doek.

Kleef de kaartjes met '3de KSO' en '4de KSO' op het doek en geef de ouders uitleg over het KSO:

Kunstsecundair onderwijs

- De nadruk ligt op theorie en daarnaast krijg je een aantal kunstvakken

Vraag aan de ouders welke studierichtingen ze kennen en hang nadien de poster met het overzicht van de studierichtingen op: audiovisuele vorming, ballet, beeldende en architecturale vorming, kunst-woord, drama, enzovoort.

Mogelijke bijvraag:

Kan je een voorbeeld geven van kunstvakken?

Kunstgeschiedenis, muzikale opvoeding, plastische opvoeding, kunstinitiatie, beeldende vorming, notenleer, dramatische expressie, dictie, koorzang, klassieke dans, enzovoort.

✳ **Wat is TSO?**

Toon de illustratie aan de ouders en vraag wat ze erop zien.

Kleef daarna de illustratie op het doek.

Kleef de kaartjes met '3de TSO' en '4de KSO' op het doek en geef de ouders uitleg over het TSO:

Technisch secundair onderwijs

- Je krijgt zowel praktijk- als theorielessen.

Vraag aan de ouders welke studierichtingen ze kennen en hang nadien de poster met het overzicht van de studierichtingen op:

informatica, industriële wetenschappen, chemie, sociaal-technische wetenschappen, grafische communicatie, enzovoort.

Mogelijke bijvraag:

Kan je een voorbeeld geven van praktijkvakken of technische vakken uit het TSO? Maatschappelijke sociale vorming, laboratorium, chemie, informatica, praktijk elektriciteit, tuinbouw, enzovoort.

✳ **Wat is BSO?**

Toon de illustratie aan de ouders en vraag wat ze erop zien. Kleef daarna de illustratie op het doek. Kleef het kaartjes met '3de BSO' en '4de BSO' op het doek en geef de ouders uitleg over het BSO:

Beroepssecundair onderwijs

- Je krijgt veel praktijklessen en leert iets minder uit boeken.

Vraag aan de ouders welke studierichtingen ze kennen en hang nadien de poster met het overzicht van de studierichtingen op: voeding-verzorging, automechanica, verwarmingsinstallaties, hotel, dierenzorg, haarzorg, diamantbewerking, enzovoort.

✳ **Wat is het deeltijds beroepssecundair onderwijs (DBSO) en de leertijd?**

Enkel bedoeld voor leerlingen uit het secundair onderwijs en hun ouders.

Vanaf je 15de is dit een mogelijkheid.

- DBSO: deeltijds lessen volgen op school en deeltijds stage lopen op een werkplaats. Dit is gericht op directe tewerkstelling.
- Leertijd: is voor leerlingen die een praktische opleiding willen tot een zelfstandig beroep. De leerling loopt dan vier dagen per week stage bij een kleine of middelgrote onderneming of bij een zelfstandige en volgt één dag vorming in een Syntra-lesplaats.

* Wat is BUSO?

Je kan er voor kiezen om deze kaartjes weg te laten of vooraf op het doek te kleven. Het is wel zinvol om dit kort te vermelden, zodat ouders weten dat het bestaat. Je kan eraan toevoegen dat je er niet uitgebreid op in gaat omdat het een individueel traject is dat voor iedere leerling kan verschillen.

Buitengewoon secundair onderwijs

- Voor jongeren tussen 13 en 21 jaar met een beperking, leer – of opvoedingsmoeilijkheden.
- Het BUSO is onderverdeeld in 4 opleidingsvormen.

* Wat na de tweede graad?

Kleef de kaartjes '5de ASO', '6de ASO', '5de KSO', '6de KSO', '5de TSO', '6de TSO', '5de BSO', '6de BSO' op het doek.

Na de tweede graad volgt de derde graad. Dit is een zeer belangrijke overgang, omdat je gekozen studierichting dan definitief is. In de 3de graad is het niet meer mogelijk om van studierichting te veranderen, tenzij je je jaar overdoet.

De richtingen in de 3de graad worden ook specifieker. De leerling leert zichzelf beter kennen naarmate hij ouder wordt. Er zijn meer ook studiekeuzemogelijkheden in de 3de graad. Bijvoorbeeld: in de 2de graad heb je Grieks. In de 3de graad kan je kiezen uit Grieks-Latijn, Grieks-moderne talen, Grieks-wetenschappen en Grieks-wiskunde.

* Wanneer heb je je diploma secundair onderwijs behaald in het ASO, TSO, KSO en BSO?

6de ASO, 6de TSO, 6de KSO en 7de BSO. Na het 6de jaar BSO behaal je een getuigschrift secundair onderwijs, maar geen diploma. Daarvoor moet je een 7de jaar bijdoen. Een diploma van het secundair onderwijs heb je nodig als je wilt verder studeren aan de hogeschool of universiteit. Na het 6de jaar kan je je specialiseren in een bepaalde studierichting.

Kleef de kaartjes '7de ASO', '7de KSO', '7de TSO' en '7de BSO' op het doek.

7de ASO:

- Voorbereiding op het hoger onderwijs.
- Extra wiskunde voor leerlingen die weinig wiskunde hebben gehad in het ASO en daarna een richting met veel wiskunde willen volgen in het hoger onderwijs.
- Er zijn weinig scholen die een 7de ASO hebben, omdat het weinig gevolgd wordt.

7de KSO en 7de TSO (secundair na secundair (Se – n – Se)):

- Wie dit volgt, behaalt een certificaat.
- Voorbeelden specialisaties: apotheekassistent, chemische procestechnieken, vliegtuigtechnieken, leefgroepenwerking, internationaal transport, industriële onderhoudstechnieken, enzovoort.

7de BSO (specialisatie):

- Na het afronden van het 7de jaar behaal je je diploma secundair onderwijs. Dit diploma heb je nodig om verder te studeren aan de hogeschool of universiteit.
- Voorbeelden van specialisaties: schipper-motorist, composietverwerking, matrijzenbouw, interactieve multimediatechnieken, kindercare, enzovoort.

Observatie-
jaar

Integratie-
fase
(ABO)

4de BUSO

5de BSO

5de ASO

6de TSO

7de ASO
(voorbereidend jaar)

7de TSO
Se - n - Se (specialisatie)

7de KSO
(Se-n - Se (specialisatie) en
voorbereidend jaar)

7de BSO
(specialisatie)

❁ Wat na het secundair onderwijs?

Vraag wat je na ASO, TSO, KSO en BSO kan doen aan de hand van de prenten.

WAT ZIJN DE MOGELIJKHEDEN NA ASO?

Je weet al veel, maar je kan nog niet meteen gaan werken. Na het 6de jaar ASO is het de bedoeling dat je verder studeert aan de hogeschool of universiteit.

WAT ZIJN DE MOGELIJKHEDEN NA KSO?

Een aantal studierichtingen bevatten meer algemene vakken en bereiden je eerder voor op het hoger onderwijs. In andere studierichtingen krijg je meer praktische artistieke vorming. Dit bereidt voor op het hoger onderwijs of op eventuele tewerkstelling.

WAT ZIJN DE MOGELIJKHEDEN VAN HET TSO?

Een deel van de richtingen bereidt je voor op werken. En een ander deel van de richtingen op verder studeren. In het TSO krijg je dus zowel theoretische als algemene vakken. Het TSO valt dus niet te onderschatten, omdat je hier zowel praktijk als theorie krijgt.

WAT ZIJN DE MOGELIJKHEDEN NA HET BSO?

BSO bereidt voor op directe tewerkstelling. Het beroepsonderwijs bereidt je weinig voor op het hoger onderwijs. Na een 7de jaar BSO kan je naar het hoger onderwijs, maar die overstap is niet eenvoudig. Het hogerberoepsonderwijs sluit beter aan op een 7de jaar BSO.

Universiteit:

- Vooral grote klassen, soms tot 500 studenten.
- Zelfstandig leren, weinig praktisch.
- Veel leerstof.

Hogeschool:

- Lessen in zowel kleine als grote groepen.
- Theorie- en praktijkvakken.

Opleidingscentra:

- VDAB richt zich tot werkzoekenden.
- Syntra heeft als doelgroep zelfstandigen.
- Centrum Voor volwassenenonderwijs organiseert zowel hobbycursussen als volledige opleidingen.

Werken

